

Subsidieregeling “Regeling cofinanciering sectorplannen”

Bijlage - Controleprotocol Subsidieregeling cofinanciering sectorplannen

1. Uitgangspunten

1.1. Doel en reikwijdte van het controleprotocol

Dit controleprotocol geeft aanwijzingen voor en een toelichting op de door de accountants¹ uit te voeren controlewerkzaamheden in het kader van de projecten (= sectorplannen), waarvoor subsidie is verleend op grond van de “Regeling cofinanciering sectorplannen” (hierna: de Subsidieregeling).

Dit controleprotocol is geen werkprogramma. De accountant belast met de controle van de eindverantwoording of een voortgangsrapportage dient zorg te dragen voor een op de situatie toegesneden werkprogramma, waarbij aan de specifieke AO-kenmerken van een sectorplan, alsmede aan de controletolerantie, voldoende aandacht wordt geschonken.

Het controleprotocol dient te worden gelezen in samenhang met de leidraad voor het voeren van de administratie, de “Leidraad Regeling cofinanciering sectorplannen Projectadministratie” d.d. oktober 2013 (hierna: “leidraad”).

1.2. Doel en reikwijdte van de accountantscontrole

Om toezicht op de juiste besteding en verantwoording van subsidiegelden in het kader van de Subsidieregeling uit te kunnen voeren, dient het financiële deel van de verantwoording voorzien te zijn van een controleverklaring van een accountant. Deze controleverklaring moet het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zekerheid geven over de juistheid en rechtmatigheid van de gedeclareerde kosten van een sectorplan waarvoor subsidie is verleend. Hiertoe controleert de accountant het financieel deel van de verantwoording die bij het verzoek tot vaststelling (de verantwoording) is aangeleverd. In dit protocol wordt het financiële deel van de verantwoording eenvoudigheidshalve aangeduid als ‘verantwoording’.

Algemene voorschriften voor accountants zijn vastgelegd in de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS) van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

1.3. Onderzoeksobjecten

De volgende wet- en regelgeving is van toepassing (voor de controle van de verantwoording van toepassing zijnde artikelen):

- Regeling cofinanciering sectorplannen (inclusief wijzigingen)
- Kaderwet SZW-subsidies
 - Artikel 2
 - Artikel 3;
 - Artikel 5;
- Algemene Regeling SZW-subsidies gelet op artikel 1.3 van de regeling cofinanciering sectorplannen
- Algemene wet bestuursrecht, titel 4.2.
- De subsidieverleningsbeschikking

¹ Registeraccountants en accountants-administratieconsulenten ten aanzien van wie in het accountantsregister een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 36, tweede lid, onderdeel i, van de Wet op het accountantsberoep.

De Subsidieregeling kent sectorplannen die kunnen bestaan uit diverse maatregelen. Deze maatregelen zijn niet nader omschreven in de regeling, wel dienen ze betrekking te hebben op tenminste 2 van de 7 thema's genoemd in artikel 3.1 t/m g. Voor wat betreft subsidie voor maatregelen op het gebied van een van de 7 thema's, die via het sectorplan door de hoofdaanvrager verstrekt wordt aan individuele ondernemingen, zijn de voorwaarden in artikel 4.1 t/m 4.5 van toepassing. Deze vormen de begrenzing van hetgeen geoorloofd is bij subsidie aan ondernemingen². Daarnaast moeten de maatregelen voldoen aan hetgeen gesteld is in de artikelen 5.1 en 5.6 van de Subsidieregeling.

Maatregelen	Drempelbedrag	Vindplaats
Thema's waar maatregelen betrekking op moeten hebben:	<i>n.v.t.</i>	artikel 3.1
Arbeidsinstroom en begeleiding van jongeren		a.
Behoud oudere vakkrachten		b.
Arbeidsinstroom van personen met afstand tot de arbeidsmarkt		c.
Mobiliteit en duurzame inzetbaarheid		d.
Scholing		e.
Van-werk-naar-werk van werknemers op sectoraal en intersectoraal niveau		f.
Goed werkgeverschap en goed werknemerschap		g.
Plannen met:		
Advisering MKB	< € 2.000.000	artikel 4.2
Opleiding door algemene scholing	< € 2.000.000	artikel 4.3
Indienstneming van kwetsbare werknemers	< € 5.000.000	artikel 4.4
Indienstneming van werkloze jongeren	< € 5.000.000	artikel 4.5

1.4. Definities

De relevante definities zijn opgenomen in artikel 1.1 van de Subsidieregeling.

1.5. Procedures

De verantwoording in combinatie met de daarbij afgegeven controleverklaring (zie model controleverklaring in bijlage 1) zijn de basis voor het vaststellen van de definitieve subsidie. De minister kan verlangen dat ook een voortgangsrapportage van een controleverklaring wordt voorzien. De voortgangsrapportage en de daarbij afgegeven controleverklaring zijn dan de basis voor het toekennen van een of meerdere voorschot(ten).

De verantwoording/voortgangsrapportage bevat een verantwoording bij een subsidieafrekening dan wel voorschotverzoek. De controleverklaring geeft een oordeel over de juistheid en rechtmatigheid van de gedeclareerde kosten in de verantwoording in de verantwoording/ voortgangsrapportage. De subsidieontvanger dient de controleverklaring gelijktijdig met de verantwoording/voortgangsrapportage in te dienen. Voor de controleverklaring is een model beschikbaar dat als bijlage 1 bij dit controleprotocol is opgenomen. De in de verantwoording opgenomen informatie is rechtmatigals deze tot stand gekomen is in overeenstemming met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving zoals genoemd in paragraaf 1.3.

2. Onderzoeksaanpak

2.1. Algemeen

De accountant maakt onderscheid tussen de volgende drie werkzaamheden:

- Rapporteren over de AO/IC in opzet en bestaan, resulterend in een rapport van feitelijke bevindingen;
- Indien van toepassing, dient er een controleverklaring over de voortgangsrapportage te worden

² Op het niveau van een individuele onderneming die cofinanciering ontvangt binnen de Regeling Cofinanciering Sectorplannen.

verstrekt.

- De controle over de verantwoording. Deze controle wordt afgerond met een controleverklaring.

Uitgangspunt voor het accountantsonderzoek gericht op de financiële verantwoording in de verantwoording/voortgangsrapportage is NBA Standaard 805 'Speciale overwegingen – Controles van een enkel financieel overzicht en controles van specifieke elementen, rekeningen of items van een financieel overzicht'. Voor het rapport van feitelijke bevindingen geldt Standaard 4400 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie'.

2.2. Rapport van feitelijke bevindingen

Het is van belang dat de externe accountant reeds in een vroeg stadium wordt betrokken. Tijdens de eerste controle neemt de accountant kennis van de beschrijving van de administratieve organisatie en daarin vervatte maatregelen van interne controle (AO/IC) van de hoofdaanvrager en rapporteert de feitelijke bevindingen met inachtneming van het bepaalde in artikel 5.7 van de Subsidieregeling en de leidraad.

Uiterlijk zes maanden na de datum waarop de subsidie voor het sectorplan is verleend, rapporteert de accountant zijn bevindingen met betrekking tot het onderzoek naar de opzet en het bestaan van de AO/IC aan de hoofdaanvrager, opdrachtgever van de accountant, in de vorm van een rapport van feitelijke bevindingen. Voor het rapport van feitelijke bevindingen is een model beschikbaar dat als bijlage 2 bij dit controleprotocol is opgenomen. De hoofdaanvrager verstrekt de minister een afschrift van deze rapportage. Indien een sectorplan binnen 6 maanden na verlening nog niet afdoende gestart is (er zijn nog te weinig administratieve bescheiden beschikbaar) om bevindingen te rapporteren over de AO/IC, kan door de subsidieontvanger maximaal 3 maanden uitstel worden gevraagd voor de indiening van het rapport van feitelijke bevindingen.

2.3. Controle verantwoording

2.3.1. Algemeen

Hetgeen in deze paragraaf wordt opgenomen met betrekking tot de controle van de verantwoording, is eveneens van toepassing op de controle die door de accountant wordt verricht met betrekking tot een voortgangsrapportage, indien daarbij door de minister een controleverklaring wordt verlangd.

De accountant dient de verantwoording inzake de Subsidieregeling en de relevante bepalingen van de Leidraad te controleren op juistheid en rechtmatigheid. Dit betekent dat de verantwoording voldoet aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving zoals genoemd in paragraaf 1.3 en voldoet aan de aandachtspunten genoemd in paragraaf 2.3.2 tot en met 2.3.6.

2.3.2. Algemene voorwaarden

Tijdens de controle van de verantwoording stelt de accountant vast dat:

- a. er een beschikking tot subsidieverlening van de minister is op grond waarvan de verantwoording kan worden ingediend;
- b. voor de verantwoording het door het ministerie van SZW verstrekte model gehanteerd is;
- c. de verantwoording volledig en juist is ingevuld;
- d. de verantwoording overeenstemt met de onderliggende administratie van de subsidieaanvrager en/of instellingen; en
- e. de in de verantwoording verantwoorde uitgaven voldoen aan de in de Subsidieregeling gestelde voorwaarden, zie verder paragraaf 2.3.3 van dit protocol.

2.3.3. Subsidiabele kosten

De accountant gaat na of de verantwoorde kosten in de verantwoording voor maatregelen subsidiabel zijn in het kader van de Subsidieregeling. In dit kader dient de accountant vast te stellen dat:

- a. de in de verantwoording verantwoorde kosten overeenstemmen met de beschikking en daarbij behorende aanvraag;
- b. de in de verantwoording verantwoorde kosten en uren daadwerkelijk zijn gemaakt en conform de voorwaarden in de leidraad zijn geregistreerd, voor de uitvoering van het sectorplan noodzakelijk zijn en ten laste van de aanvrager zijn gebleven;
- c. de in de verantwoording verantwoorde kosten betrekking hebben op de juiste periode;
- d. de in de verantwoording verantwoorde kosten geen kosten betreffen die niet subsidiabel zijn;
- e. de gemengde kosten (kosten voor zowel subsidiabele als niet-subsidiabele deelnemers) op een controleerbare wijze zijn toegerekend aan het project.
- f. de gehanteerde uurtarieven voor intern personeel juist zijn berekend;
- g. in geval van externe kosten de voorwaarden inzake marktconformiteit zijn nageleefd.

2.3.4. Subsidieberekening

De accountant gaat na of de berekening van de subsidie:

- a. rekenkundig juist is;
- b. conform de subsidiegrondslag is vastgesteld;
- c. niet meer bedraagt dan de subsidie zoals aangegeven in de beschikking.

2.3.5. Deelnemers

De accountant gaat na of de deelnemers die onderdeel uitmaken van het sectorplan voldoen aan de eisen zoals gesteld in de Subsidieregeling.

2.3.6. Financiering

De accountant gaat na of de financiering (zoals bedoeld in artikel 5.7 van de regeling) van de activiteiten in de financiële administratie is verantwoord. Deze financiering bestaat uit:

- a. De eigen middelen van de in het sectorplan betrokken werknemersorganisaties en werkgeversorganisaties en de individuele arbeidsorganisaties of werknemers die cofinanciering ontvangen vanuit het sectorplan;
- b. bijdrage uit hoofde van de Subsidieregeling.

2.3.7. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid (materialiteit)

De controle behoort zodanig te worden ingepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de verantwoording geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) van materieel belang bevat.

Een goedkeurende controleverklaring impliceert dat, gegeven de eis van een betrouwbaarheid van 95%, in de verantwoording geen afwijkingen (onjuistheden en onzekerheden) voorkomen die groter zijn dan de percentages in de hieronder opgenomen materialiteitstabel. Als omvangsbasis geldt hierbij het totaalbedrag van de kosten van de maatregelen (inclusief cofinanciering ,exclusief overheadkosten).

Voor de strekking van de controleverklaring gelden de volgende toleranties:

	Oordeel			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeuring
Fouten in de verantwoording	< 1%	> 1% en < 3%	n.v.t.	> 3%
Onzekerheden in de controle	< 3%	> 3% en < 10%	> 10%	n.v.t.

Van fouten is sprake indien naar aanleiding van de uitgevoerde controle is gebleken dat de verantwoording onjuistheden bevat omdat deze niet voldoen aan de normen van de Subsidieregeling.

Indien tijdens de accountantscontrole blijkt dat er fouten in de verantwoording voorkomen, dan dienen deze gecorrigeerd te worden, ongeacht de omvang van deze fout.

Van een onzekerheid is sprake als er onvoldoende (controle-)informatie beschikbaar is om de in de verantwoording opgenomen informatie als goed of fout aan te merken, dus als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de normen van de Subsidieregeling

Bij fouten kan onderscheid gemaakt worden in incidentele en structurele fouten. Van een incidentele fout is sprake als het een toevallige fout betreft. Kenmerkend voor incidentele fouten is dat in principe geen herhaling optreedt van de geconstateerde fout. Hierbij neemt de accountant de bepaling uit Standaard 530.13 in acht. Van een structurele fout is sprake als de oorzaak gelegen is in (onderdelen van) het systeem van uitvoering, waardoor fouten met een (zeker) herhalingskarakter (kunnen) optreden. Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing op onzekerheden. Voor adequate onderbouwing van het oordeel is het noodzakelijk dat de accountant fouten en onzekerheden zoveel mogelijk kwantificeert.

Fouten worden in absolute zin opgevat. Salderen van fouten is daarom niet toegestaan.

2.3.8. Afronding en rapportage

De accountant concludeert en rapporteert op basis van zijn controlewerkzaamheden via het model voor de controleverklaring zoals opgenomen in bijlage 1.

2.3.9. Verantwoordelijkheid controlerend accountant

De verantwoordelijk controlerend accountant neemt de bepalingen uit Standaard 600 in acht ingeval dat gebruik gemaakt wordt van de werkzaamheden van andere accountants.

Voor zover voor de controle van de verantwoording gebruik wordt gemaakt van de werkzaamheden van andere accountants, draagt de accountant die verantwoordelijk is voor de controleverklaring bij de verantwoording, er zorg voor dat de hoofdaanvrager hiervan op de hoogte wordt gesteld en wijst de hoofdaanvrager op het feit dat alle relevante verplichtingen uit dit controleprotocol ook aan de accountant(s), belast met de controle van de verantwoording van (een) deel sectorplan(en), bekend worden gemaakt en dat deze laatste accountant(s) hun werkzaamheden verrichten met inachtneming van dit protocol. Deze laatstgenoemde categorie accountants dient schriftelijk aan de opdrachtgevende hoofdaanvrager te bevestigen dat zij van alle verplichtingen uit dit protocol op de hoogte zijn en dat zij deze zullen naleven. Voor deze bevestiging dient gebruik te worden gemaakt van de opdrachtbevestiging volgens bijlage 1 bij dit protocol.

3. Reviews

De minister kan steekproefsgewijs reviews dan wel monitoring onderzoeken uit (laten) voeren teneinde na te gaan of de accountantscontrole met een deugdelijke grondslag en met inachtneming van dit controleprotocol is uitgevoerd. Deze reviews komen niet in de plaats van andere controles dan wel reviews uitgevoerd door de Algemene Rekenkamer.

De accountant belast met de controle van de verantwoording stemt er mee in dat de controledossiers in het kader van bovengenoemde reviews integraal aan de reviewers ter beschikking worden gesteld. Voorts zal deze accountant, schriftelijk dan wel mondeling, alle gevraagde gegevens verstrekken waarom in het kader van voornoemde review wordt verzocht. Het vorenstaande geldt onverkort voor de in de eerste alinea genoemde monitoring onderzoeken.

Bijlage 1

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van SZW

Aan: Opdrachtgever

Wij hebben bijgaande subsidiedeclaratie ingevolge de Regeling cofinanciering sectorplannen van ... (naam entiteit(en)) te ... (statutaire vestigingsplaats) over 201X inzake ...³ gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit⁴ is verantwoordelijk voor het opmaken van de subsidiedeclaratie in overeenstemming met de Regeling cofinanciering sectorplannen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van de in de subsidiedeclaratie verantwoorde kosten. Dit houdt in dat deze bedragen totstand gekomen zijn in overeenstemming met de in de Regeling cofinanciering sectorplannen opgenomen bepalingen. Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de subsidiedeclaratie en de naleving van die regeling mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de subsidiedeclaratie op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het controleprotocol bij de Regeling cofinanciering sectorplannen. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de subsidiedeclaratie geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de subsidiedeclaratie. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de subsidiedeclaratie een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opstellen van de subsidiedeclaratie door de entiteit, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de subsidiedeclaratie, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de subsidiedeclaratie.

³ Naam project / maatregel zoals vermeld in de subsidiedeclaratie en/of subsidieregeling.

⁴ Afhankelijk van de aard van de entiteit te vervangen door een meer passende aanduiding zoals 'het bestuur van de vennootschap' (B.V/N.V.), 'vereniging', 'stichting', 'kredietinstelling' enz.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

'Naar ons oordeel geeft de subsidiedeclaratie de gedeclareerde kosten van ... (naam entiteit(en)) over 201X inzake ...⁵ in alle van materieel belang zijnde aspecten juist weer, in overeenstemming met de Regeling cofinanciering sectorplannen. Voorts zijn wij van oordeel dat deze kosten in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen totstand gekomen zijn in overeenstemming met de in de Regeling cofinanciering sectorplannen opgenomen bepalingen.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De subsidiedeclaratie is opgesteld voor het Ministerie van SZW met als doel ... (naam entiteit(en)) in staat te stellen te voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in de beschikking met kenmerk (invullen) inzake de Regeling cofinanciering sectorplannen. Hierdoor is de subsidiedeclaratie mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. De subsidiedeclaratie met onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor ... (naam entiteit(en)) en het Ministerie van SZW inclusief haar interne accountant, de ADR (onderdeel van het ministerie van Financiën) en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Plaats, datum

Accountantsorganisatie

Naam ondertekenaar

⁵ Naam maatregel / project zoals vermeld in de subsidiedeclaratie / subsidieregeling.

Bijlage 2

Rapport van feitelijke bevindingen inzake (object van onderzoek)

Aan: opdrachtgever

Opdracht

Wij hebben een aantal specifieke werkzaamheden verricht met betrekking tot ... (object van onderzoek) zoals omschreven in onze opdrachtbrief van ... (datum brief opdrachtbevestiging). Deze rapportage bevat de uitkomsten van deze werkzaamheden.

Het is de bedoeling dat u zelf een oordeel vormt over de werkzaamheden en over de in dit rapport weergegeven bevindingen en op basis daarvan uw eigen conclusie trekt. Wij wijzen u er op dat indien wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht of een controle- of beoordelingsopdracht zouden hebben uitgevoerd, wellicht andere onderwerpen zouden zijn geconstateerd die voor rapportering in aanmerking zouden zijn gekomen.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 4400, 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie'

Het doel van deze opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden is het verrichten van die werkzaamheden die wij met ... (naam entiteit(en)) [en mogelijke andere belanghebbenden] zijn overeengekomen en het rapporteren over de feitelijke bevindingen. Aangezien wij slechts verslag doen van feitelijke bevindingen uit hoofde van de overeengekomen werkzaamheden betekent dit dat op het in het ... (object van onderzoek) opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen geen accountantscontrole is toegepast en dat evenmin een beoordelingsopdracht is uitgevoerd. Dit houdt in dat aan onze rapportage geen zekerheid kan worden ontleend omtrent de getrouwheid van het in ... (object van onderzoek) opgenomen cijfermateriaal en toelichtingen daarop.

Beschrijving uitgevoerde specifieke werkzaamheden⁶

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

- 1 Wij hebben gekeken naar de AO/IC (opzet) en deze vergeleken met hetgeen gesteld in artikel 5.7 van de Regeling Cofinanciering Sectorplannen. In dit kader hebben wij de volgende werkzaamheden verricht ...
- 2 Wij hebben een onderzoek verricht naar het bestaan van de AO/IC. In dit kader hebben wij de volgende werkzaamheden verricht ..

⁶ Eventueel kan worden volstaan met een verwijzing naar de opdrachtbevestiging. Als dan wordt aanbevolen om deze als bijlage in de rapportage op te nemen. De paragraaf 'Beschrijving uitgevoerde specifieke werkzaamheden' komt dan bijvoorbeeld te luiden: 'Hiervoor verwijzen wij u naar de in de bijlage opgenomen brief d.d. ... waarin wij de van u ontvangen opdracht hebben bevestigd'.

Beschrijving van de feitelijke bevindingen

- 1 Wij hebben vastgesteld dat ...
- 2 Uit ons onderzoek is gebleken dat ...

Overige aspecten - beperking in verspreidingskring en het gebruik

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor ... (gebruikersgroep definiëren)⁷ en het Ministerie van SZW inclusief haar interne accountant, de ADR (onderdeel van het ministerie van Financiën) aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke toestemming vooraf.

Plaats, datum

Naam accountantsorganisatie

Naam ondertekenaar

CONCEPT

⁷ Waar mogelijk de gebruikersgroep specifiek benoemen.